

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

MEGJELENIK HÉTFŐ ÉS CSÜTÖRTÖK KIVÉTELEL MINDEN NAP.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. szám.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. VALENTIN EMIL.

Társszerkesztő: IFJ. WAGNER ANTAL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: ==

Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára: 4 fillér

Negyvenöt zsandár

élesre fent szuronyának hegyén tört meg a tavaszi napsugár. Negyvenöt zsandár vigyázott Baja város csendjére, rendjére és békéjére.

Néhány nap óta szokatlan, Baján még nem egészen megszokott kép tárult Baja város közönségének szeme elé. Párosával, feltűzött szuronynyal, zordon saigorussággal cirkáltak a vidékről Bajára hozott csendőrök, azzal az eltökélt szándékkal, hogy történjék bármi is, itt ebben a városban, elnyomnak minden zavargást, minden lázongást. El voltak tökévelve, hogy már csirájában elnyomnak, megfojtanak minden rendellenességet.

A politikai tömegsztrájk nyomasztó veszedelme elvonult a magyar munkásságról és a dolgozó polgárságról. Mert csak ez a két néposztály érezte volna a tömegsztrájk súlyos hatását. Tisztában volt vele a polgárság és a munkásság, hogy a sztrájk árát csak ők, egyedül és kizárólag ők fizethetik meg. És mégis kemény elszántsággal, habozás nélkül állottak oda, hogy ezt a nagy küzdelmet végigvivják a reakciós kormánnyal és annak pártjával, mert a magyar nép számolt azzal, hogy jogokat áldozatok nélkül nem lehet kiküzdöni.

Az ellenzék nem provokált harcot a parlamentben és ezzel harmóniában a munkásság elhalasztotta a munkaforradalmát, a tömegsztrájkot.

Tehát egyelőre nem lesz tömegsztrájk, nem lesznek izgalmak, nem lesznek rémes jelenetek és nem fog vér folyni Budapest utcáin. Mert csak erről lehetett volna szó. Csak arról, hogy a hatalom a fővárosban vérbefojtotta volna tömegsztrájkot.

De minálunk, Baján? Ugyan mitől kellett volna tartani? Izgalmaktól, forrongástól, zavargásoktól? Ugyan, ki ellen forrongtak, izgultak és zavarogtak volna a munkások? Hiszen itt teljes a harmonia munkások és munkaadók, szocialisták és polgárok között. Aki jelen volt a szombat esti értekezleten, az tanuságot tehet arról, hogy itt, minál-

unk munkások és munkaadók között nincsen ellentét a politikai kérdésekben. A szocialisták az anyagi és erkölcsi támogatást udvarias, konciliáns hangon kérték, hangsúlyozzuk, hogy kérték és nem követelték és a kereskedők, iparosok, a munkások politikai kívánságukkal való együttérzésének a legszebb módon adtak kifejezést. Önként ajánlották fel üzemeiknek egy időre való megszüntetését, hogy azzal is demonstráljanak amellett, hogy az általános, egyenlő és titkos választói jogért folyó küzdelemmel egyetértenek, a harcmódot helyeslik.

Imponáló volt a kereskedelmi kaszinó megnyilvánulása és a többi testületnek a demonstrációja. Tehát egyetlen disszharmonikus hang nem volt. Nem volt okunk félni semmiféle zavargástól. A bajai nép különben is békés természetű. Nem volt tehát ok semmi megfélemlítésre, sem pedig félelemre. Nem rekriminálunk a tulzodt óvatosság miatt. Csak megállapítjuk, hogy az teljesen felesleges volt.

A szinügyi bizottság.

Van a mi városunkban a sok között egy olyan bizottság, amelyről igazán nem tudnók megállapítani, hogy tulajdonképpen minek is van a világon. Sőt mi több nem is tudjuk egészen határozottan, hogy a világon van, mert életjelet ugyancsak nem nagyon ad magáról.

Ez a méla csendben mit sem tevő bizottság, a sok között, a szinügyi bizottság. Ez a bizottság a maga lehetetlenségével bebizonyította, hogy felesleges ügy, amint ma van. Mert a szinügy érdekében és az közül éppen az tesz a legkevésbé. Igaz, hogy a szinészet ügye minálunk bitang jószág egészben, de mégis van, ahol törődnek vele valamit. De nem a szinügyi bizottságnál. Az talán nem tartott fennállása óta össze-vissza tíz ülést.

És azokon a gyűléseken is a legkevésbé volt a szinészet ügye iránt való gondoskodás.

Hogy miért szólunk mi éppen most a szinügyi bizottságról annak megvan a maga különös oka.

Tegnap szerdán fejezte be Könyves Jenő staggionne szintársulata bajai működését, a bérlő közönségnek elégedettségére. Nem

az előadásról van szó. Hogy azokkal hogyan volt a közönség meglegedve, az külön lapra tartozik. Itt a szelvény bérletekről van szó, amelyek miatt panaszkodik a közönség is, a szinigazgató is.

A közönség sérelme az, hogy a rövid szezon alatt nem volt módjában beváltani a szelvényeket és így sok embernek a nyakába maradt egy esomó szelvény.

Vizont a szinigazgató azon panaszkodik, hogy a közönség tartogatta a szelvényeket. Spórol vele és az utolsó bérletszünetes napon egyszerre tömegesen zudította rá a szelvényeket.

A bérletszünetek miatt meg az a kifogása a közönségnek, hogy a szinigazgató a kéthetes szezonban sok bérletszünetes napot tartott, ami nem járja, mert úgy az ördög se tudja lejárni a jegyeit.

Ezzel szemben azt mondja az igazgató, hogy neki napi bevételre is van szüksége és az újdonságokat ki kell használnia és azonkívül szerződéses köteletségénél fogva bérletszünetes napon köteles egyes színészek jutalomjátékot adni. A 8-10 jegyet lehet járni 12 bérletes napon.

Már most, hogy kinek van igaza, ebben a percben, nehéz megállapítani, de mi úgy látjuk, hogy igaza van a maga szempontjából a közönségnek is, a maga szempontjából a szinigazgatónak is.

Csak hogy ilyen kétféle igazsággal senki sincsen meglegedve és mind a két fél azon a véleményen van, hogy amannak nincsen igaza.

Van még számtalan olyan nyílt kérdése a bajai szinészetnek, amely rendezésre vár.

Más városokban, ahol sokkal rövidebb ideje van a rendes szintársulatnak, mint Baján, van beszólása a szinügyi bizottságnak a helyárat megállapításába, a bérletszünetes napokba. Egyáltalán, állandó az összekötés szinigazgató és bizottság között. Minálunk azon a címen, hogy nem adunk semmit a szintársulatnak, teljesen szabadjára van hagyva. Önkényesen állapítja meg a helyárat, a bérletárat, önkényesen osztja be a helyeket és a szinügy anyagi dolgait iránt senki se érdeklődik.

Pedig nem is egészen való az, hogy nem adunk semmit. Először is, éppen ez az idei városi költség előirányzatban emelték fel a szinigazgató szubvencióját 400 koronáról 800 koronára. Azonkívül sok olyan kedvezményben részesül, amely előnyöket jelent.

De még akkor is, ha mindez nem volna, kellene a szinügyi bizottságnak befolyást szerezni a szinügyekbe. Ha egyébiránt nem, hát azért, hogy végre Baján is szabályoztassék a viszony szintársulat és publikum között. Hiszen éppen azzal, hogy a szinigazgatónak más vállalatokkal szemben olyan nagy kedvezményei vannak, hogy például szini szezon alatt cirkusz, mozi és egyéb mutatványos dolog nem működhetik, azt

mutatjuk, hogy a színészeket nem tekintjük pusztán üzleti vállalkozásnak.

Ha viszont tényleg csupán üzleti vállalkozásnak tekintik és az a vélemény, hogy a színigazgató tehet a maga üzleti vállalatával, amit akar, akkor felesleges a színügyi bizottság és nem helyes, hogy egyik üzleti vállalatnak a többi fölött előnyöket biztosítson a hatóság.

Vagy, vagy.

TELEFONHIREK.

Bpest 1913. március 6.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén folytatták a választó jogi javaslat tárgyalását. Rónai veszedelmesnek tartja a passzív választói jogot. Ezt csak értékes elemeknek hajlandó megadni.

Antal Géza a magyarul irni-olvasni tudást követeli. Különbözik a választó jogi javaslat elég liberális. Kívánatosnak tartja, hogy az ellenzék bemenjen a Házba.

Papp Csicsó István a románok kivánságát hangoztatja.

Tisza István előbb a románokkal polemizál, aztán az ellenzékéről beszél. Sajnálja, hogy az ellenzék nem jött be, hogy előadja komoly ellenérveit. Az ellenzék most bejöhetne, mert hiszen nincsenek rendőrök és a bejövetelüknek nincsen semmi akadály. Csudálja, hogy az ellenzék kedden egy félórát tartózkodás után eltávozott az ülésről. Nem érti meg, hogy miért.

Politikai hírek.

A Népszavát ma ismét elkobozták éleshangu vezércikke miatt.

Nemetsz osztrák szocialista képviselő kijelentette, hogy helyesli a magyar szocialisták elhatározását, mert olyan karhatalommal állottak szemben, amely feltétlen rettenetes vérfürdőt rendezett volna.

Apponyi Albert gróf ma feltűnést keltő cikket írt a Budapestben, amelyben bejelenti, hogy az ellenzék az eddiginél is élesebb harcot fog vívni. A cikk nagy feltűnést keltett. A Ház folyosóján sokat beszéltek erről és Khuen-Héderváry sajnálatának adott kifejezést, hogy Apponyi a további harcot hirdeti,

Jön a béke.

Pétervárról jelentik a párisi Libertének, hogy Románia és Bulgária között közeledés tapasztalható és így a béke már a legközelebbi helyre áll.

NAPIHIREK.

Liceális előadás.

A kath. Legényegylet liceális előadásán Werner Adolf dr. főgimnáziumi igazgató, a magyar nép iparművészetéről tartott előadást. Abból a különbségből indult ki, amely az egyes népek szellemi és művészi termékeit egymástól elválasztja és ez alapon méltatta népünknek minden más nemzetől elütő iparművészeti termékeit.

Meg kell becsülnünk és fejlesztenünk kell a néplélek ez értékes termékeit, de teremtünk számára piacot is; így népünknek nemcsak szellemi tehetségeit kamatoztatjuk, hanem anyagi jólétén is lendítünk.

Az előadó az iparművészeti szövetségtől mintákat is mutatott be, amelyek a kalotaszegi varrottas, halasi csipke, kövesdi matyóművészet remek és nagyon értékes példányai voltak. Az érdekes, vonzó és meggyőző előadást a termet zsúfolásig megtöltött közönség a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta s elismerő tapssal honorálta.

Az előadást kísérő számok közül különösen nagy hatást ért el Echeharay: »Az utcai énekesleány« című színműve, melynek főbb szereplői: Soltész Margit, Éder Manci, László Károly és Miholics Koszma tudásuk és alakító képességük legjavát mutatták be.

Hajójáratok. A Budapest—Mohács közti naponta személyhajó-járat megnyitása a következőképpen történik: Budapestről az első hajó lefelé indul március 9-én délután 12 órakor, Bajáról este 7-55 órakor. Mohácsról az első hajó felfelé indul március 10-én délután 12 órakor. Bajáról az első hajó felfelé indul március 10-én délután 2 óra 5 perckor.

Öntöznek. Tegnap délután csoda történt. Igazán nagy csoda. Az utcát felloccsolták. Olyan szokatlan dolog ez és olyan ritkán esik ez meg Baján, hogy szükségesnek tartjuk külön feljegyezni ezt a nagy eseményt. Csak sürűbben tegyék, hogy ne legyen ez végre ritka esemény.

Rejtély a sürgönyben. A napokban beállt egy ember uri idevaló a kávéházba és letesz az asztalra egy sürgönyt és arra kéri asztaltársait, hogy bagozzák ki, mi van abban a sürgönyben. Az emberek elkezdtek a táviratot sítáblázni, de bizony senki sem tudott rajta eligazodni. A sürgöny tartalma ez volt:

»Szerencsén megkultoroltunk. Egészen vagjunk Honka.«

Hosszabb spekulálás után végre a legügyesebb rejtvénymegfejtő kislablázta a tartalmát:

»Szerencsén megérkeztünk. Egészségesek vagyunk. Honka.«

Már kérem így megcsönkítani és elferdíteni magyar nyelvű sürgönyt magyar postán nem szabad.

A tüdőbeteg gondozó intézet a következő jelentést küldte be: Február hóban jelentkezett összesen 17 beteg. Ezek közül gondozásba került 4. A gondozónő 128 látogatást tett. A köpetvizsgálatok száma 9. Az intézetben, annak fennállása óta 31 beteg jelentkezett. Ezek közül gondozásba került 10. Szétosztottunk március 1-ig 317 liter tejet, 83 kgm. lisztet, 29 kgm. rizst. Ezenfelül számos vényt ingyen gyógyszerre, tápszereket stb. Az intézet ezuton is köszöni a már eddig is szép összeget adományozott nemes emberbarátok megértését és jóakarátát és kéri továbbra is a város közönségének pártfogását. Baja, 1913. március hó 1. Pollerman Artur dr. vezető orvos.

A gyomor uxorásai ellen folyt a héten a bajai rendőrségnél a harc. A rendőrség egész csomó élelmiszer hamisítás ügyében tartott tárgyalást. A tárgyaláson eljéltek tejhamisítókat, vajhamisítókat és paprika-hamisítókat. Különösen ezek az utóbbiak a legveszedelmesebbek, mert ezek kapzsiságukkal nemcsak megkárosítják a fogyasztókat, hanem veszélyeztetik még azoknak az egészségüket is. Nevezetesen meg lett állapítva, hogy a paprika hamisítók úgy adnak silány áruknak színt, hogy a paprikába káros piros festéket kevernek. Nagyon helyes tehát, ha a rendőrség a legmesszebbmenő szigorat alkalmazza a gyomornak ezen jelkellen merénylői ellen. A rendőrkapitányság összesen 780 korona büntetést rótt ki a hamisítókra.

Értesítés. Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy március 15-én, ugy mint minden másesztendőben, az idén is nagy halvacsorát rendezek, amelyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívom. Teljes tisztelettel Horváth János, a Bárány Szálloda bérlelője.

Rum és likőr készítése házilag 50—100 százalék megtakarítással jár, ha a Gyarmati-féle rum- és likőr-eszenciákkal otthon készíttik a rumot és likőroket. Számtalan elismerő levél bizonyítja ezeknek kitűnő minőségét. Készítési módja a legegyszerűbb. Érdeklődőknek prospektus és használati útmutatóval díjtalanul szolgál Gyarmati Emil gyógyszerész. Bármely eszenciának 1 üveg ára 50 fillér.

FODOR KÁROLY.

sogédyszerkeztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhív. 101.

Szőlősgazdák,

kik gyümölcsfaikat még idejekorán meg akarják menteni a vörös paizstetvek, a fa- és kéregszu, a mohók és zuzmók, továbbá a rákbetegség által okozott pusztításoktól permetezzenek még

lehetőleg hajtás előtt „Dendrin“

gyümölcsfa-karbolineummal, mely az eddig szerzett tapasztalatok szerint az említett betegségek ellen a legtokeletesebb védelmet nyújt

Egyedárusító: DRESCHER GYULA, BAJA.

Szivar s ivás férfiszokás

s ezen sem a nikotintól, sem az alkoholtól való félelem nem fog változtatni. Azok az apró bajok, amelyek egy kellemes este után esetleg jelentkeznek, elmúlnak, ha néhány darab Fáy-féle valódi sodeni ásványpasztillát elszopogatunk. A pasztilla üdítő hatása, megakadályozza az elnyálkásodást s egyúttal a gyomorsav képződését is. Egy doboz Fáy-féle valódi sodeninek mindig kellene kéznél lenni. Ára csak 1-25 kor. és mindenütt kapható. Különös ismertetőjel: a Fáy név és fehér ellenőrző szalagon Sodén polgármesterének hivatalos igazolása.

Kiadó bolthelyiség

A város legforgalmasabb utcájában egy **bolthelyiség mellékhelyiségekkel** együtt **kiadó**. Bővebbet **Podvinecz Samunál**, Erzsébet királyné-utca.

Milliók

használják

Köhögés

reketség, katarus, nyálkásodás, görcs és hörghurut ellen

Kaiser-féle Mell-Karamellák

a „3 fenyővel”

6100 több orvos és magánosok bizonyítványa.

Rendkívül jó és kellemes ízű bonbonok, csomagja 20 és 40 fill, dobozza 60 fillér.

Kapható:

Dr. Makray László, Lovassy Ödön és Gyarmati Emil gyógyszerárában, Baján.

Házamban 70 éve fenállott sirkőüz letnek **helyége** valamint a kényelmes **lakás** kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál Schwartz József Péter Pál-utca 12 sz. (volt Schwalm-ház.)

NÁRAY LAJOS

■■ KÖNYVNYOMDÁJA ■■

BAJA GRÓF

■ ZICHY ■
BÓDOG-TÉR

■ ELVÁLLAL MINDEN E SZAKMABA VAGÓ MUNKAT CSINOS KIVITELBEN JUTANYOS ARBAN.

UNGHVÁRY JÓZSEF

SZŐLŐTELEPEN ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN
CZEGLÉD (PESTMEGYE)

„ Nagyobb mennyiségű ”

nemes gyümölcsfa-

cseméje, bogyógyümölcsök,

vadoncök, Kerül sövények.

sima és gyökeres szőlővesszők

stb. Kaphatók.

„ Tessék kimerítő árjegyzéket kérni.

A világon létező

bármely gyártmányu

ZONGORA és PIANINO

nálunk 150 koronával olcsóbb, mint bármely budapesti vagy bécsi cégnél, készpénzért és részletfizetésre

HAAS és WEISZ zongoratermeiben BAJA

Főtér, a városháza és Nemzeti szálloda között. ☎ Telefon-szám 143 ☎ A világhírű Stigl és Hoffman Cserny zongoragyárak vezérképviselte. Harmonium, cimbalom és használt zongorákat eladunk, becsérélünk és bérbeadunk.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Zongorák és Pianinók

csakis elsőrangú gyártmányok — **Lauberger és Gloss, Geser Ferenc**

továbbá **Neuburger Adolf** gyáraiból — kaphatók:

ifj. Wagner Antalnál
Baján,

a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett minden árfelemelés nélkül. 10 éves jótállás.

Szőlőoltványok

Ájánlom teljes szavatosság mellett fajtiszta egy és kétéves gazdag gyökerzetű szokványminőségű fásoltványaimat a legjobb bor- és csemegefajokban. Közöttük 'Kreaoa' (Bánáti Rizling) a legkitünőbbnek bizonyult és rendkívül bőtermő borszőlő és 'Muscat Csabagyöngye' a legkorábban érő csemegezőlő. Ezenkívül Riparla Portális és Rupestri-Monticola sima és gyökeres alanyveszők a legjutányosabb árak mellett.

"Erzsébet szőlőoltványtelep"

Tulajdonos: **SCHMIDT MÁTYÁS, BOGÁROS**
(Torontálmegye.)
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Méhészeknek fontos!

Méhkaptárakat, mézpergetőket, viaszolvasztó üstöket, keretleceket, műlépeket és a méhészetben szükséges összes eszközöket

Kühne Ferencz utóda cég

Budapest, I., Atilla-utca 99. sz. szálit legjobban. — Kérje az 1913. évi 'Méhészeti útmutató' és nagy árjegyzék ingyen való megküldését.

Házasulandók figyelmébe!

Férjet keresnek:

28 éves vagyonos, csinos orosz hölgy. 22 éves német árva 400,000 korona, 18 éves egyedülálló porosz kisasszony 100,000 korona, 38 éves független gyermektelen özvegy 120,000 vagyonnal, számos vagyonos magyar hölgy, gazdag amerikai hölgyek és sok száz vagyonos hölgy Európa egyéb országaiból. Komoly érdeklődőknék (ha vagyontalan is) díjtalan felvilágosítást ad **Schlesinger, Berlin 18.**

Törlesztéses kölcsönöket engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

Formája

Kivitele

Finomsága

Tartóssága

és

ára a

világhírű

SALAMANDER

cipőnek, a legkényesebb igényeket is kielégíti. Egységárak:

Salamander . . . . . K 16.50

Salamander Luxus . . . . . K 20.50

Egyedelőrusítás Baja és környékére

Rózsahegyi József

cipőüzletében

BAJA

Városi bérház.

SALVATOR

**GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK**

**UTÓLÉRNETETLEN
TARTÓSSÁGÚ!**

**MINDENŐTT
KAPHATÓ.**

- Egyszerűen díszes cementlapok □-ként 2.24 K-tól kezdve
- Csiszolt mozaik lapok □-ként 5 K-tól kezdve
- Beton műkölépcső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve
- Csiszolt granit lépcső f. mtr.-ként 10 K-tól kezdve
- Beton sirkeret 2 m. hosszú 1 m. széles 15 K-tól kezdve
- Beton sirkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal 50 K-tól kezdve
- Drótbetétes cementcsövek 15-100 cm. átmérőig
- Kut fedőlapok betonból 20 K-tól kezdve
- Kutmedencék betonból 6 K-tól kezdve
- Fizmedencék betonból 18 K-tól kezdve
- 1 koszi dunai homok hazaszállítva 4 korona.
- Mindenféle beton- és műkö munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle tegla- és csemeterugyára.

Jól főlő magyar lencse

literenként 40 fillérért kapható Bende Imre-utca 3. szám a „Központi” hátsó kapuja mellett.

valódi

**NAUCSUK-CIPÓSAROK
DOBOZA,
MINŐSÉGE:
ARANY**